

Cancelari'a Redactiunii:

Mahulu inf. alu Dunarii, Nr. 32.

Locuinti'a Redactorului:

Mahulu inf. alu Dunarii, Nr. 19.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decâtu numai de la corospondincii regulari ai „Federatiunii“

Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Luni-a, Mèrcuri-a, Vineri-a ser'a, si Dominec'a deminèti'a.

Pretinlu de Prenumeratiune:

Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu intregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:

4 galb. pre ann. — 2 galb. pre 1/2 de ann. — si 1 galb. pre 1/4 de ann.

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a timbrale pentru fiesca care publicatiune separatu. In Loculu deschis 20 cr. de linia
Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 17. 29. fauru, 1868.

Noulu ministeriu d'in Translitanîa recunosce necesitatea de a face concessiunile cuviincioase principului de natiunalitate, dandu estu-modu esemplu bunu ministeriului d'in Cislaitani'a, carele inse, precumu lu-cunoscemu noi d'in faptele-i de pana aci, este cu multu mai impetritu si inganfatu decâtu ca sê-lu urmeze. Faptulu e urmatoriulu: *ministrulu de justitia d. dr. Herbst prin unu decretu emanatu in dilete acestea si adresatu câtra tribunalulu superiore d'in Leopole, dâ ordene ca tribunalele Galicie in tote afacerile lor, in viitoriu sê se servessa de limb'a tierci ca limba oficiala*, ceea ce deocamdata are sê se urmeze provisoriu pana atunci, pana candu pre calea legislatiunii se va face lege definitiva, prin carea se va regulâ estiunea limbei oficiale. In puterea acestui decretu, tribunalele d'in Galicia voru avè de ici innainte *de torintia de a se servi de limb'a tierci nu numai fatia cu pârtile*, ci a face referatele inse-si in limb'a polonesca, resp. rutenesca, fâra ca acelea sê le faca mai antâiu in limb'a nemtesca, si numai apoi sê le traduca in limb'a resp. a tierci, ceea ce ar causâ numai perdere de tempu, — adeca: *referatele se voru face de a dreptulu ca originale intr' un'a d'in limbele tierci*. Se concede inse ca la intemplantu, candu vre unu membru alu tribunalului nu ar pricepe limb'a polonesca s. rutenesca si daca ar pretinde acelu-a, caus'a sê se pertrateze, si nemtiesce. Acestu inconvenientu se va tolerâ pentru timpulu provisoriu.

Intru lucrarea limbeloru tierci la oficiele publice, au fostu un'a d'in acele conditiuni, cari le pusesse ablegatii poloni d'in senatulu imper. ca conditiuni sine qua non, pentru a tienè cu majoritatea nemtesca. Ministeriulu prin actulu presinte si-au implinitu obligamentulu fatia cu Polonii. Lectiunea data dlui Herbst la Praga, inca va fi contribuitu ce-va-si pentru ca obligamentulu guvernului sê se realizeze mai curendu. Decretulu ministerialu va fi salutatu, fâra indoicla, cu viua multumire, in Galicia. La noi in Ungaria, ministeriulu nostru celu estr'a si supraconstitutiunalu, prin uneltirile organeloru sale, impedece usulu limbei poporatiunii, chiaru si intru acele comitate, unde esiste in asta privintia statutu comitatense, precum d. c. in comitatu Carasiului, era in altele d. e. in comitatu Bihariei, cu poporatiune romana de 230,000 suflete, si cu unu prefectu d'in partia cea est'a si supr'a liberala in frunte, nu se suferu neci biete documente romanesce, (d. e. *estruse matriculari*, etc.) ca sê pota fi adnesate la actele, cari vinu in manile mandariniloru magiari, ci se respingu si se pretinde, ca acele indata sê se tra'luca in limb'a cea improptita cu privilegie si fortia.

Guvernulu translaitanicu au substernutu la cas'a ablegatiloru senatulu imp. trei proiepte de legi. Unulu pentru *desfintierea Consiliului de statu*, (carele si pana aci erâ unu ens sine necessitate existens) altulu in privintia *de punerii juramentulu la tribunale*, si alu treilea: despre *tratarea disciplinare a deregatoriloru judetari*. Tote trei proieptele le vomu impartesi in nri viit.

Congresulu Uniunii Americane au primitu propunerea de a se trage in judecata presiedintele *Johnson*. Procederea casei reprezentantiloru au fostu atâtu de grabita, in câtu nu are parchia in analele republicei Americane, ceea ce este una impregiurare forte ominosa si de rêu auguriu pentru presiedintele, cu atâtu mai vertosu, câ-ci nu de multu candu se facuse antâia resolutiune de a se pune presiedintele in acusatune, de acelu-a-si comitetu de reconstructiune fu respinsa cu majoritate precumpenitoria, de care a dou'a ora fu primita si substernuta apretiuirii si decisiunii congresului. Pasulu urmatoriu are sê fie su-

spensiunea de la functiune a presiedintelui. Cunoscuta fiindu cerbicia presiedintelui, se crede, câ d'insulu se va opune, si estu-modu se prevede unu conflictu mai inversiunatu decâtu tote la câte dedese pana acum ansa nefericit'a presiedintia a lui Johnson. Cumpetulu congresului in casuri analoge fiindu cunoscutu, se speredia, câ se voru delaturâ incercâriile de a turburâ ordenele si leniscea publica prin fapte de fortia armata.

In sie-l. de 25. fauru, a. c. a casci deputatiloru Franciei s'au intemplantu doue incidinte superaciose. Unulu la inceputulu siedintiei D. Didier, membru alu majoritatii camerei, carele s'au ocupatu cu preferintia de cestiunile relative la Algiu, cetindu procesulu verba'v (protocolulu) fu lovit de o congestiune de sange la creeri, si trebui a fi scosu d'in adunare. Celalaltu incidinte escatu d'in fapte personale are unu caracteru cu totulu politicu. D. Havin voindu a ceti la tribuna judecat'a juriului (tribunalu) de onore, insarcinatu de a statuâ a supr'a invinuiriloru facute de d. Kerveguen (contra a doi diurnalisti, pentru coruptiune), fu impedece prin presiedintele Ieron. Davidu, si fiindu câ celu-a insistea, estu-a urmatu de membrii majoritatii s'au departatu d'in sala. Membrii stangei remasera in siedintia, dandu semne de viua escitatiune imparteista si de cei de pre tribunele publice (galerie) si manifestandu-se prin strigâri de infruntare adresate majoritatii. Pentru a pune capetu acestei scene, cuestur'a camerei fece a se stinge lumin'a gazului. Unii credu câ acestu incidinte ar fi fostu in legatura cu nescari incercâri de miscare politica ce aveâ sê prorumpa la aniversari'a revolutiunii d'in 24 fauru 1848, dar acesta manifestatiune, de si destulu de viua, nu au fostu premeditata. Cu tote aceste se dice câ ar fi datu cauza de a se adunâ inca in acea sera consiliulu ministriloru sub presiedintia imperatului.

Press'a francesca nu mai vre sê incete de a respandî faime neodihuitorie a supr'a situatiunii generale a politiceii europene, si a nune cu privire la afacerile d'in Oriinte. Press'a semi-oficiala de Bucuresti, si Belgradu opune acestoru faime denegatiunii energice, descoperindu parerea sa de rêu pentru acesta tienuta dusmanosa a pressei francesce, dechiarandu câ guvernele resp. voru remanè in portarea loru intielepta si pacifica, si câ nu ele voru turburâ pacea Europei. Guvernulu francescu cerca resbelu ori cu ce pretiu, apoi celu ce cerca si gasesce usioru.

Unu cuventu sinceru câtra Maghiari.

Pre langa tote protestele repetite, pre langa tote sacrificiele aduse pre altariulu libertatii, pre langa totu sangele versatu pentru tronu — pentru Romanii d'in Austria s'a inauguratu de nou unu periodu de fieru, o era de suferintia. Ca unii cari nu credemu in imposibilitati, nu credemu in durat'a acestei ere de umilintia si desconsideratiune pentru noi. Consciintia de sine a poporului romanu, suvenirile istorice, principiulu natiunalitatii — aceea idea santa ce electrizeza poporale de la unu polu la altulu — a prinsu radecini atâtu de profunde in anim'a lui, in câtu elu aci nu se mai multumesc numai cu drepturi individuali si libertate personale a la Eötvös, nu se indestulesce cu promisiuni desierte, ci voiesce sê traiesca ca romanu si liberu.

In anim'a poporului romanu bate anim'a tempului; spiritulu publicu si sentiulu de libertate si independintia s'a desvoltatu asiè de tare in câtu nu-lu va tocî nici o tirania, si cerbicia magiara anca se-va frange in elu. Pretensiunile nostre sunt pretensiuni de justitia, aspiratiunile nostre, aspiratiuni de progresu si umanitate. Ce voimu, ce ceremu, ce suntemu in dreptu a pretinde noi? Nainte d'a raspunde la asta intrebare, fia-mi permis a premite câ vorbindu de pretensiunile si drepturile Romaniloru, facu di-

stinctiune intre Romanii d'in Transilvania si Ungaria, câ-ci pre candu cei d'antâi au traitu seculi de sine, independinti sub principii sei proprii, pre atunci cestia impartessa sortea magiariloru.

Acum respu'v la intrebare. Romanii Transilvaniei ceru, au dreptulu a pretinde autonomi'a si independintia patriei loru, o independintia garantata si sanctiunata prin pacte si legi imperatesce. Cu istoria in mana amu potè documentâ independintia Dacici centrale, dar' de ore ce acestea sunt lucruri cunoscute pana si de copii d'in scola, de asta-data le trecemu cu ve lerea.

Romanii d'in Ungaria si Banatu ceru o perfectia egale indreptatire, libera si nerestrinsa intrebuintiare a limbei, arondarea si guvernarea comitatelor, municipiiloru si comunelor pre basea principiulu natiunalitatii, tote libertatiale publice-natiunali.

Romanii nefericitei Transilvanie s'au pronuniatu de repetite ori, ma, au protestatu chiar' cu sangele contra uniunii, romanii d'in Ungaria si Banatulu Temesianu s'au dechiaratu serbatoresce câ pre ei nu-i va insielâ nime prin promisiuni vage si declamatiuni desierte; cu tote aste pasiunea suprematiei si betia puterii v'au orbitu intratata in câtu aci nu mai intielegeti de câtu o singura limba: „aceea a suprematiei si despotismului.“ Esistintia politica-natiunala si economica a Transilvaniei este asicurata si fara fusiunea ei cu Ungaria, si anca pre de diece ori mai asicurata remanendu independinte; er' voi magiari nu voiti sê intielegeti, Romanii nu au nici placere, nici voia a contribui cu sangele si averea la fundarea unui imperiu magiaru creatu dupa fabule si fantasmagorie maghiarese, ci ca autonomi si independinti voiescu sê intre in federatiune cu voi spre a potè pune stavila colossulu nordicu, si a-si implinî astfelu misiunea providentiala si umanitaria: er' voi maghiari suprematisatori de popora nu vreti sê intielegeti.

Romanii Transilvaniei indepenlente, ai Ungariei si Banatulu Temesianu nu au gustu sê fia sierbii vostri, ci voescu sê traiesca ca romanii si liberi, si a se federâ cu voi ca frati cu frati; dar' voi ametiti de farmeculu egemoniei nu vreti sê intielegeti. Magiari-loru! voi ati urmâ politica cea mai intielepta si mantuitoria, candu v'ati nesut a castigâ si a ve asicurâ simpatia si aliantia nostra, in locu de a alergâ dupa chimere nerealisabile si ridiculose cari sunt in detrimentulu vostru, dar' voi nu vreti sê intielegeti. Voi jucati o rola periculosa fatia cu romanii cercandu a le calca drepturile si a le ucide independintia; prin asta instrainati elementulu romanu de câtra voi, perpetuati nemultumirea si sapatu insi-ve grop'a viitorulu vostru. Voi ni prometeti libertati pre de o parte, pre candu de alta parte ucideti dereptatea, si apoi cine nu scie câ libertatea daca nu e insocita de dereptate este falsa si funesta in urmâri; cu tote aste voi nu vreti sê intielegeti. Nemultumirea si amaretiunea Romaniloru si acoloralate natiuni nemagiare cresce cu pasi gigantici mai alesu de candu ati impusu limbei loru unu selavagiu rusinatoriu, imbracandu limb'a vostra cu unu privilegiu contrariu progresulu si civilizatiunei. Nu vedeti câ aceea lege draconica si alte surori de a le ei ce tindu la desnatiunalisarca nostra, ne inversiuneza? Indreptati-ve pana e tempu, aveti grige ca rategie adou'a sê nu fia mai rea de câtu cea d'antâiu, aceasta vi le dicemu ca amici, er' nu ca inimici.

Ati potè recunosce câ voi nu poteti formâ unu statu de sine, indepenlente si cu prospecte in viitoriu, câ Ungaria de asta-di este mai multu o expresiune geografica de câtu unu statu.

Voiti voi perirea nostra? Asta nu o potemu a lmiti, de aceea inca pana e tempu ve rechiamâmulu detorintiale provenitorie d'in ideile seclului presinte, ve facemu atenti câ calea pre carea mergeti este calea combaterii si sinuciderii vostre. „Sê acceptâmulu ne diceti voi, da sê acceptâmulu pana ce vi va succede a fabricâ unu globu cu care sê astupati gur'a belaurulu natiunalitatiloru — pote pentru totu deun'a. Hei fratiloru, sunt seculi de candu acceptâmulu, si apoi rabadarea si paciintia omenesca anca-siare marginile sale. E ora a 11-a ca sê ve desceptati si se ve intielegeti interesele viitorulu, sê nu mai alergati dupa naluciri, câ-ci 15 milioane de magiari — dupa cum scriu istoricii, poetii si statisticii vostri — de-

ati posedè chiar' vérg'a farmecatorei Circe, totu nu veti nascoci.

Voi nu poteti avè venitoriu decâtu prin delaturarea absolutismului vostru, prin respectarea principiului nationalității si organizarea voastră cu poporale vecine pre bazea principiului federativu; deci independența Transilvaniei si perfect'a egale îndreptărire natională, cea misterului mantuirei voștre. Caus'a ce o aperiți voi este o cauza deja pierdută, căci Românii — ca amici ai libertății, independenței si progresului — mergundu alături cu potințele torinte alu nationalitatiloru, fiti sicuri si-voru ajunge tinent'a doririloru sale.

Ei au gustatu nectarulu libertății nationali, de aceea nu mai voiescu sê guste nici chiar' fortiați d'in cup'a amara a suprenatiei. Ce felu? Voi ve încercati a oprî istoria in desvoltarea sa, natiunile in mersulu lor, luptandu-ve astfelu in contra cursulu naturii?

Desceptati-ve, o maghiari, si ve inticlegeti o lata propriele interese. Patrundeti-ve despiritulu justitiei egalității si ecuității, nu fugiti dupa iluziuni, nu cercati a oprî torintele nationalitatiloru in cursulu sêu, nu ve atingeti de autonomi'a si independența Transilvaniei, recunoscuti perfect'a egala îndreptărire, prin acest'a veti deschide o era noua de prosperare, taria si infratire.

I. C. Dr.

Vien'a 28. fauru. Senatul imperial si-grabesce lucrârile, ca' sê se pota inchide sidintiele pana la 6 aprilie, pre candu voru fi conchiamate dietele provinciali.

Comisiunea budgetaria in cas'a de jos a facutu despusetiuni, ca budgetulu austriacu sê se iê la desbatere câtu mai curendu. D'in acesta cauza cas'a a decisu a se esmite inca 11 subraportori, pentru fie-caro subcomisiune câte unulu. Raportorulu primariu e Winterstein.

Lips'a d'in Galiti'a cresce pre di ce merge totu mai infricosiatu. Guvernulu a fostu silitu a cere de la senatul imperial 250,000 fl. v. a. pentru ajutorarea celor mai lipsiti. Noi suntemu convinsi, că senatul va grabi a votă acestu ajutoriu pentru nefericitii galitieni.

Decâtu tote aceste noutăți, mai multu va interesă pre publiculu romanu reductiunea in armata, ce s'a otaritu prin resolutiunea prea innalta d'in 18. l. c. a Maj. Sale. Anume:

1. De la martiu innainte numai la infanteria va mai remaine musica militaria. 2 Pre tempu de pace va contienê unu escadronu de calareti numai 97 de fetiori. 3 La artileria se desfiintieze trasurile de la bateriele de munitiune. 4. Companiele regimentelor de geniu se reducu cu 10 gregari, era la regimentele de pionieri cu 5. — 5. La regimentele dragoniloru se restituie escadronele de la 1 pana la 7, si 9—12. Denumiri de ofiieri nu se voru intemplă.

Afara de aceste despusetiuni economice, avemu prospecte si pentru alte reforme in militia, cari voru avè influentia asupr'a budgetulu armatei.

In sidinti'a de adi a casei de josu guvernulu a asternutu mai multe proiepte de lege. 1. In privinti'a cassarei consiliulu de statu. 2. Alu doile proieptu reguleza formul'a de juramentu innainte tribunaleloru, si propune trei formule dupa care pote depune juramentu ori cine, fie de ori care confessiune. 3. Cu privire la disciplin'a oficialiloru judiciari, la strapunerea si pensinnarea acoloru-a.

In fine avemu se amintimu inca o ordinatiune mai noua a ministrulu de justitia, Herbst. Dlu ministru a otaritu, ca in Galiti'a la tribunale limb'a oficioasa sê fie cea polona si rusesca; anume fie-carui suplicante sê i se raspunda in limb'a in care si-a datu suplic'a.

Asiê dara ministeriulu austriacu previne pre guvernulu d'in Pest'a si in nisuntia d'a multimi pretensiunile nationalitatiloru.

Delegatiunea austriaca a avutu adi la 12 ore sidinti'a, in care a fostu la ordinea d'ilei desbaterea generala asupr'a preliminarulu imperial de resbelu. — Scherling vorbesce pentru proieptulu comisiunei, accentuandu urgentia d'a se face reforme radicali in armata. Oratorele crede, că inteliginti'a si obligamentulu general d'a servi in oste sunt mediu-locele cele mai acomodate pentru radicarea morala a armatei, — firesce că sustienendu-se unitatea ei (aplauso); si-finesce cuventarea d'icundu, că impartirea armatei ar fi sinonima cu derimarea imperiulu (aplauso.)

Figuly e in contra a primu bloc proieptulu comisiunei. Vorbesce pentru unitatea armatei, inse sunt a se face reforme si cu privire la diversele natiuni. Desbate acest'a tema d'in punctu de vedere politicu si finantiaru. — Skene nu e indestulitu cu despusetiunile de economisare in armata.

Rechbauer si Gross sunt de parere a se face si mai mare economisare in armata. Pratoberasi Schindler sunt pentru proieptulu comisiunei. Ministrulu de resbelu voiesce a areta, că budgetulu pentru armata in Austri'a e cu multu mai micu decâtu in alte staturi mari. Cu aceste se inchide desbaterea generala.

Pertractarea procesulu de presa in contra lui Ladislau Bösörményi.

In 27 a l. c. se pote vedè o multime neindatinata de omeni amblandu in susu si 'n diosu câtra ospetari'a „Regele Mati'a“ in strad'a Kerepes, pe langa tote că se latise faim'a că Ladislau Bösörményi, d'in caus'a unui

morbu de mai multi ani de peptu, nu se va potè presintă la pertractarea juriulu in procesulu ridicatu in contra lui prin procurorulu generale Carolu Ráth. Sal'a rezervata pentru ascultatori se implă pâna la indesare, si aceia, cari n'au incaputu, asteptau intr'unu numeru insemnatu pe strada cu unu interesu viu rezultatulu.

Presidintele judecatoriei de presa, Iosifu Nyevezkey se presintă dupa 10½ ore cu judecatori'a d'improuna in sal'a juriulu, si dechiară că inainte de tote ar' trebui sê se constituie juriulu, inse nepresintandu-se acusatulu, nu s'a potutu a se procede la constituire. Apoi adresandu-se câtra publicu face intrebarea, daca acusatulu e de facia?

La acêsta intrebare, deputatulu dietale, Ioan Vidaci u, tienendu a mana rogarea de amanare a acusatulu, se apropia de presidinte, dandu de scire si cu cuventulu, că amiculu sêu este impedeatu prin morbulu, de care suferu, a se presintă inaintea juriulu prin urmare îndrepteza rogarea presinte. Judecatori'a se retrase apoi pentru a se constitui si ca sê iee sub cercetare rogarea acusatulu.

Juriulu se constituie la insistarea procurorulu si in absinti'a acusatulu, si a nume d'in urmatorii membri: Cont. Eduardu Széchenyi, Morócz, Sácelláry, Beringer, Matisz, Pekány, Adám, Sárváry, Pauser, Rácz, Janczer si Mandl, câtra acestia s'au alaturatu ca suplinți Petru Busbach si Iosifu Preyszner.

Cetindu-se formulariulu de juramentu, presidintele observeza, că nefindu acusatulu de facia, nu pote sê adreseze intrebârile indatinate câtra acelu-a, si provoca totodata juriulu si judecatori'a, ca sê decida mai antâiu a supr'a rogarei memorate.

Procurorulu generale, Carolu Ráth, ca sê impedece cetirea rogarei, dechiaru, că aceea nu pote fi objectu alu pertractării inainte de a procede la desbaterea procesulu. Procurorulu spune, că juriulu in sensulu §-lui 81 este îndreptatitu a aduce judecata a supra acusatulu, inca si la casulu, candu acelu-a nu s'ar presintă inaintea juriulu, si că prin urmare in sensulu ordinatiunei suplen. ministeriali decidera amanării se tiene de sfer'a judecatoriei. Se roga dara, ca rogarea presintata prin J. Vidaci sê se dec la judecatori'a si nu la juriu.

Presidintele e de alta parere, elu sustiene că juriulu si judecatori'a de presa intr'unite formeza tribunalulu competentu.

C. Ráth se pleca inaintea vointei judecatoriei, inse se roga ca sê se puna in protocolu că in privinti'a acêsta fu respinsu de la rogarea sa.

Notariulu, dupa abaterea acêsta, cetesce rogârile lui Bösörményi. D'in rogârile so vede, că acusatulu, radimatu pre o adeverintia a mediculu Garay, inainte de pertractare cu doue d'ile a fostu cerutu amanarea. Inse presidintele, tragundu la indoiela autenticitatea adeverintiei, a osmisu pentru supravisiune la Bösörményi o comisiune constatatoria d'in medicii Balassa, Sebast. Kováts si Markusovszky. Comisiunea si-dede parerea, că acusatulu suferu fâra indoiela de tempu mai indelungatu de unu morbu de peptu, care se areta mai cu sema primaver'a intr'o mesura violenta, si chiaru cu ocaziunea cercetării acusatulu, elu fu atacatu in unu gradu mai mare, inse dupa parerea comisiunei morbulu totu-si nu e asiê greu, cătu acusatulu sê nu se pota presintă la pertractarea juriulu.

Se cetesce in urma rogarea mai noua a acusatulu, presintata prin J. Vidaci. Acusatulu se provoca in acêsta rogare de nou la atestatul Mediculu Garay, si se roga, ca pentru agitatiunea, ce ar produce in statulu lui de facia o pertractare inainte juriulu, sê i-se amane caus'a pâna câtra 20 martiu.

Judecatori'a, facundu asiê destulu publicității, se retrase pentru a decide despre impregiurările indicate. — Dupa unu patraru de ora si-reocupă loculu in sal'a juriulu, si presidintele Nyevezkey enuncia, că rogarea acusatulu, predata pentru amanarea pertractarei, se respinge, si că pertractarea in sensulu §-lui 81 se va tiene si in absinti'a incriminatulu.

Se incepe pertractarea. Notariulu cetesce actiunea criminala, data de câtra procurorulu generale, Carolu Ráth, in contra lui Ladislau Bösörményi, ca redactore alu diurnalulu „Magy. U.“ Actiunea incrimineza d'in punctu in punctu in terminii cei mai aspii epistol'a lui Lud Kossuth, adresata câtra alegatori s'ei d'in Vác, apesandu mai cu sema propusetiunile referitorie la incompatibilitate si la sanctiunea pragmatica, cari aru involve vatemarea onorei regelui, si o provocare pentru restornarea violenta a legiloru comuni d'in 1867. In mai multe puncte a le acestei epistole se dice, că natiunea s'ar fi sinucisu pre sine in-sa-si, că guvernulu ar' fi vendutu drepturile vitali a le natiunii cu o usioretate premeditata. (Aprobatiuni d'in partea publiculu.)

Presidintele: Me rogu de onor. publicu, sê nu-si manifesteze vre-o placere, sêu displacere. Facu provocare la publiculu civilisatu.

Notariulu continua cetirea deosebitelor puncte a le actiunei criminali, care ar cuprinde atitiări directe de rebelare. Punctele acestea vinu in conflictu cu artic. 5 si 6 ai legi de presa.

C. Ráth se roga sê se cetesca artic'ulu, ce s'a alaturatu câtra actiune. Notariulu cetesce epistol'a cunoscuta d'in Vác, in urma pronuncia numele lui Ludovicu Kossuth (Urâri.)

Presidintele: Sum silitu sê suspindu pertractarea, asiê ce-va nu se pote suferi. (Se scola; asiderea si juratii; dupa acestu incidinte a urmatu sgomotu de câte-va minute.) Presidintele, esitandu câtu-va, se intorce câtra scaunu, si pro-

voca publiculu, sê se abstiena de la ori-ce manifestatiune de sentieminte. (Câte-va voci d'intro publicu: Asiê! — Intreptiuni: atunci nu e iertatu neci a aprobâ.)

Se cetesce estrasulu protocolulu dietei, in care se enuncia, că majoritatea casei nu se opune inactiunarei lui Lad. Bösörményi. Se cetesce decisiunea tablei septemvirale, adusa la esceptiunea lui Bösörményi. Decisiunea constateza inactiunarea lui Bösörményi, si absolverea lui Heckenast.

Dupa aceste antecedentie, procurorulu generale a inceputu discursulu sêu de acusiune, reproducundu si repetiendu, in tota estinderea lor, punctele cuprinse in actiunea criminala. Provoca pre jurati la importantia subjectulu. Oprimarea procurorulu generale — dice elu — nu consiste in a oprime libertatea cuventulu, ci in conservarea onorei legiloru. In epistol'a cestiuata se dice, că dominatiunea dinastiei austriace este incompatibile cu esistinti'a natiunei magiare. Nu e acêsta vatemarea cea mai temeraria in contra persoanei regelui? — intrebă procurorulu generale. Asiê e — dice elu, — pentru că epistol'a presupune, că regele nu-si va tiene juramentulu solenu, depusu la 8. iuniu. Apoi, pentru insemntatea lui, cetesce juramentulu depusu prin regele Ungariei, si intrebă de nou: este cu potintia, ca sê se comita in contra persoanei regelui o vatemare mai nerusînata, decâtu candu acelu-a se areta lumii prin espectoratiuni atâtu de temerarie ca unu sacrilegu? Asi'a este libertatea prescei? — intrebă procurorulu generale. — Crimea — dice elu — nu este escusata prin impregiurarea, că tote afirmatiunile acestea s'ar fi disu numai sub conditiune, si că auctorulu acelu-a nu pretinde prin acele decâtu restituirea nevatemata a legiloru d'in 1848.

Nu, pentru că cine voiesce legile d'in 1848, trebus sê voiesca si dinasti'a, in casulu contrariu comite delictulu, cuprinsu in §. 7 alu legi de presa.

Procurorulu generale trece apoi la partea actiunei relative la sanctiunea pragmatica, distingundu objectulu atacatu, mediulocele si scopulu finale alu crimei. Tote aceste criterie se potu află — precum dice procurorulu generale — in articulu d'in cestiuine. Elu ataca legea afaceriloru comuni, si provoca poporulu la rescolare. Care e acelu fiu alu patriei, care n'ar' fi alarmatu pana in adunculu animei prin acêsta calumniare? Acusiunea devine mai ponderosa prin impregiurarea, că tote aceste sunt esprimate de unu Lud. Kossuth, care are ce-va-si nimbu inaintea claselor mai de diosu a le poporulu. Pentru aceea acusa pre Ladislau Bösörményi, care, sciindu si cunoscundu impresiunea ce potea sê producea acêsta epistola, nu numai că o a publicatu in diurnalulu „Magy. Ujg“, ci inca i-a ordinaru intiparirea in aproape la 6000 de esemplarie. Lu acusa — nepotendu trage la respundere d'in caus'a absintiei pre auctorulu acestei epistole — pentru o crima dupla, comisa in nr. 28 alu diurn. „M. U.“ d'in aug. alu an. trecut, a nume: pentru vatemarea comisa in contra regelui incoronatu, si pentru atitierea îndreptata spre restornarea violenta a sanctiunei pragmatice.

Nepresintandu-se nimene d'in partea acusatulu pentru a refută deosebitel propusetiuni a le acusiunei, presidintele cuprinse intrebârile in trei puncte, si apoi juratii se retraseru pentru consiliare in localitatea laterale.

Consultarea a tienu mai ¾ de ora, in urma carei-a presidintele juriulu Matisz cetesce respunsulu datu la intrebârile puse, in intielesulu carui-a juriulu cu 11 voturi in contra l. a recunoscutu că Bösörményi este „vinovatu“ in privinti'a ambelor puncte de acusa.

Carol Ráth, intonandu de nou marimea delictulu comisi de Bösörményi, — care cu tote că cunoscè importantia epistolei, totusi se grabi nu numai a o publică, ci a o si respandă pre câtu s'a potutu numai de tare, — poftesce, ca pe-deps'a cuprinsa in §§. 5 si 6 d'in legea de presa sê se aplicu in deosebi era nu solidaritor.

Juriulu s'a retrasu dup'acesta dechiaratiune pentru a formulă sentinti'a, care dup'amodia-di pre la 4 ore se si publică. In intielesulu acestei sentintie:

Ladislau Bösörményi, redact resp. alu diurn. „M. U.“, pre langa aplicarea §§. 5, si 6. d'in legea de presa si dupa decisiunea juriulu, considerandu că elu nice n'a avutu tempu sê cumpenesca bine importantia dechiaratiuniloru cuprinse in epistol'a publicata, era respandirea acestei epistole venindu a se impută mai multu editorulu foiei, este judecatu, pentru delictulu duplu, la inchisore de unu anu si la amenda de doue mii de flor. v. a.

Transilvania.

Sabinu, 20 faur. 1868.

In rubric'a „Varietăti“ a „Federatiunei“ nr. 20. 1868 se reporta „ca asociatiunea si-a tienu in 4. ianuaru a. e sidinti'a lunaria in care s'au censuratu mai multe operate transilvane, adaugandu-se „ca in favorulu prosperării foiei „Transilvania“ ar fi bine, ca comitetulu sê delaturede modululu acestu-a alu censurei, căci nefindu barbati de specialitate, — usioru s'ar potè intemplă, ca operate bune sê n'iesu la lumina.“ Earu O. Redactiune a „Federatiunei“ intru parentese dice, „că nu sci, ce motive a avutu Comitetulu in privinti'a acêsta, — vede inse, că comitetulu nu are incedere in secretariulu redigente, de ora ce nu-i increde d'insulu censurarea operatelor.“

In interesulu adeveruhii, câtu si a lu foiei „Transilvania“ este necesariu a se observă atâtu vis-avis de raportu câtu si parentose a O. Red. urmatoriele.

Adunarea generala de la Clusiu a decretatu numai a genere si eventualminte, ca sê aparo foia Asoc. trans. prov

diuta in §. 23. alu Statutelor ei, — eara modalitatea csecutarii concludului acestui-a amesuratu statutelor la incredințiatu comitetului,

Comitetulu in privinț'a acest'a a potutu a se misca numai intre marginile activitatii sale, normate in Statute: dreptu aceea dinsulu punendu in lucrare concludulu adunarei generale in modulu acelu-a, ca foi'a „Transilvani'a“, carea e proprietatea asociatiunei, se esa sub auspiciile comitetului si sub redegerea Secretariului primariu, — nu a facutu altu ceva, decatu ce i se impune prin §. 32, 33. in combinatiune cu §. 16. alu statutelor.

Cumca operatele sunt a se tramite comitetului si prin dinsulu directo seu indirecte a se censura, — aceste sunt cuvintele legii — a §. 23. lit. b) c) a statutelor, — Comitetulu nu pote schimbã acest'a.

Pana canlu adunarca generale nu va dispune altmintrelea, — comitetulu vrendu nevrendu e indetoratu a urma in modulu prescriu.

Censur'a! horribile dictu! (?) Ore asiè inspaimentatoria este censur'a acest'a, care Comitetulu o face prin aceea, ca reprezentantele proiectarei foiei, si participantu la redactiunea ei, vre se scia, ce apare in foia propria, vre se controlede, ca se nu se tiparesca vre unu operatu in contr'a legiloru sociale, a Statutelor, ce ar compromite scopulu Asociatiunei?

Deca s'ar tramite Comitetului vre unu operatu d'in unu ramu alu sciintieloru, ce n'ar avè reprezentante in Comitetu: atunei a buna sama nu se eschide posibilitatea, ca comitetulu se cera opiniunea si altoru barbati esperti, carii nu siedu in comitetu.

Nu esereita Redactiunea fiecarei foie ore care censura asup'a articiloru si corresponsintieloru sie-si tramite? Asemenea censura e silitu si comitetulu a esereita. Pote-se impu acest'a, ca unu ce stricatoriu pentru prosperarea foiei? Nici odata. Barbutili, carii in adaveru voiescu a promovè scopulu asociatiunei prin spiritual'a sa colucrare in foia asociatiunei, abana sama nu se voru sfi de censura. mai bine dicendu presentandu operateloru loru la comitetu spre publicare in foie, ca-cu scopulu debuie se steie mai pre sasu, decatu ori ce prejudiciu, seu ambitiune personale reu intielésa. Comitetulu, care e respundictoriu adunarei generale si a carui modesta activitate nu se pote detrage de sub judecat'a censorului celui mare — a opiniunii publice, nu pote avè altu motivu in procedur'a sa de catu numai inaintarea literaturii si culturii pop. rom.

Membrii asociatiunii inca nu-su organizati in sectiuni, pentru intocmirea in sectiuni nice nu esistu inca nescari despusitiuni in statute: totu atâtea si mai multe lacune in statute, a caroru intregire e rezervata viitorului!

Pana atunci suntenu necesitati a ne folosi de mediu-locle despunibile.

Intre Comitetu si Redactoru nu esiste neei una neintielegere seu neinerodere reciproca, ci sunt si voru fi nisuti dupa poterile loru a-si implini detorintiele in armonia cea mai buna, de la care atern multa inaintarea scopului foiei „Transilvani'a.“

C . . .

ROMANIA.

Siedinti'a adunarei Deputatiloru de la 20 fauru.

D. Ministru alu Iustitiei a corutu ca proiectulu Curtii de casatiune se se cerceteze in sectiuni de urgentia, caici fapte ce se descoperu pe tota dia d'in partea unora d'in membrii Curtii de Casatiune, ceru ca costiunea acest'a se se otarisa catu mai eurendu.

D. Cogalnicianu cere urgentia caici dupa cates'au disu, pana se va cerceta costiunea nu pote curtea de casatiune se deo justitia avendu asup'a acasari.

Camera se retrage in sectiuni pentru cinci minute si la redeschiderea siedintiei se pune, dupa cerere, la votu cu bile primirea urgentii. Se primescu cu 76 voturi contra 36.

Camera otarisa ca proiectulu se se presinte de sectiuni in Camera dupa optu zile.

D. Ministru de Resbelu presinta Adunarii proiectulu de organizare alu armarii tierei. (Aplause).

D. Cogalnicianu interpela pe d. Ministru Presiedinte, si cere ca d-sa se spuna Camerei pentru cari proiecte de lege cere urgentia; caici primavera pote chiamo pe multi d'in deputati la munca campului. Intra pentru ce ministeriulu n'a presintatu inca bugetulu si situatiunea financiara.

D. Ministru Golecu raspunde ca proiectele de lege cari trebuie a se cerceta mai eurendu s'au presintatu deja Camerei. Catu pentru bugete si situatiunea financiara, o nenorocire in famili'a Ministeriului d'in Intru a intardiatu lucrarea, dar' in eurendu ea se va termina.

D. Apostolianu cere ca biurolu se ndemne pe comisiunea insarcinata cu interpretarea si regulamintarea legii electorale se presinte mai eurendu lucrările.

D. Hurmuzachi ca presiedinte, dice ca comisiunea va presinta in eurendu lucrările sale.

D. Voinovu cere ca guvernulu se convoce colegiele, ca-cu lucrările comisiunei potu intardia mai multe lune.

D. Zeucianu dice ca comisiunea este in ajunu d'asi presinta lucrările si ca guvernulu se nu convoce colegiele vacante.

Se nchide discutiunea.

D. Chitu dice ca Camera n'are a se ocupa de bugetele comunelor, ci numai de impositile noue si comisiunea financiara se pote ocupa de acestea, ca-cu nu suntu asi de numerosc.

D. Ministru presiedinte, presinta proiectulu de bugetu alu ministeriului de esterne pe anulu 1868. Se otarisa ce a se tipari si impartu la d-nii deputati.

D. Iatropulu face o propunere prin care se cere a se numi o comisiune speciala de 7 membri pentru esaminarea taselor noue ale comunelor.

D. I. Ghica propune a se impartu camer'a in douedeci de comisiuni, asemene se se impartu si proiectele de bugete ale comunelor in 20 de parti egali.

Aste doue propuneri se trimitu la sectiuni conformu regulamentului.

La ordinea dilei este unu proiectu de lege ce cere unu creditu extraordinariu de 6277 lei pentru plat'a triloniei antaie a personalului serviciului statisticu; comisiunea financiara adopta acestu creditu.

Proiectulu se ia in considerare.

Se voteza articolulu unicu fara discutiune.

Se voteza apoi in totalu cu bile si se primescu cu 57 voturi contra 13.

Se pune in desbatere regulamentul interioru alu Camerei.

Proiectu de lege

Art. I. Membri Curtiei de Casatiune voru fi numiti de Domnu, dupa o lista induita presentata de reprezentatiunea nationala. Ambele Camere se voru intruni pentru votarea acestei liste.

Art. II. Primulu presiedinte si presiedintii de sectiune, voru fi numiti de Domnu, dupa propunerea Ministeriului iustitiei.

Art. III. Membri Curtiei de Casatiune suntu neamovibili pe termenul de sapte ani.

Art. IV. Ministru Iustitiei are dreptu de privighere si de represiune asup'a membriloru Curtiei de Casatiune.

Art. V. Curtea de Casatiune are dreptu de priveghere si de disciplina asup'a membriloru sei, conformu art. 126 127 si 130. d'in legea organizatiunei judecatoreci.

Art. VI. Destitutiunea unui membru nu se va pote face de catu, dupa propunerea Ministeriului iustitiei, de catra reprezentatiunea nationala.

Art. VII. Se va institui pe termenul de sapte ani unu consiliu supremu de justitia compusu de sapte membri, si anume: trei alesi de corpurile legiuitoare intrunite d'in sinulu loru, doi alesi, asemenea de corpurile legiuitoare, afara d'in sinulu loru, si in fine, doi trasi la sorti de Decanulu Facultatii juridice, dintre profesorii de legi, toti intariti prin decretu Domnescu. Acestu consiliu va judeca delictile comise de membrii curtii in esercitiulu functiunei, precum si actiunile recursorie civile ce s'aru porai contra membriloru acestei curtii.

Fotoliulu ministeriului publicu va fi ocupatu de procuroru generale alu Curtii de Casatiune.

Acestu consiliu va avè inca dreptulu de privighere asup'a Curtii de Casatiune, in virtutea carui-a va pote da avertismente. In casu de desolvarea Adunariloru, membri cari facu parte d'in Corpurile legiuitoare, urmeza a functiuna pana la inlocuirea loru cu alti membri, alesi d'in noile corpurile legiuitoare.

Membri consiliului supremu de justitie functiuneza grataitu.

Art. VIII. Asta lege se va pune imediatu in lucrare.

Art. IX. Tote dispositiunile legii Curtii de Casatiune, contrarie acestei legi, suntu desfiintate.

Ministru Iustitiei, Antonu Arionu.

Senatulu.

Siedinti'a de la 9:21 fauru o descrie „Rom.“ in urmatoriele:

Atractiunea a fostu adi spre sala Senatului. Acolo, publicu si deputati fur'atrasi, de interpelarea ce a fostu anuntatu. d. N. Ionescu, ca va face ministru Iustitiei in privinț'a curtii de Casatiune. Siedinti'a a inceputu prin depunerea de catra d. ministru alu Iustitiei, a unui proiectu de lege prin care cere modificarea articolului 144 si abrogarea articolului 155 d'in codulu civilu, acele adeva cari sunt relative la dreptulu ce se da Domnului d'a autorisa casatoriile intre veri si cumnati. Venindu apoi la interpelarea dlu-i N. Ionescu, ministru Iustitiei aduse aminte cum a inceputu aceta costiune. Domnia sa a fostu interpelatu in Camera de d. Gheorghiu in privinț'a celoru ce se petrocu la curtea de Casatiune, si acusat ca nu si-a implinitu detoria. Detoru a raspunde si silitu a s'aperã, d. ministru a spusu in Camera ca nu primescu a s'ataca institutiunea; a aratatu apoi in cate-va cuvinte ca culp'a nu este a Ministriloru, ca-cu predecesorii sei s'au silitu a rechiamo pre membrii curtii de casatiune la legi si la detoria loru dar' ca au fostu in neputintia d'a dobindi celu mai micu resultatu d'in cauza ca ei au dechiaratu ca nu se supunu de catu propriei loru consciintie. Deputatulu interpelatore, mentionandu cate-va d'in actele ilegali comise de catre curtea de Casatiune, — a trebuitu se de espicãrile cuvinite, se se aperc de acuzarea ce i s'aducea in privinț'a implinirii datorieloru sale si, spre a curma costiunea astu-felu in catu se nu se lovosca institutiunea, se nu se ie nici o otarire precipitata si totu d'o data se se vindece si reulu, a disu ca, in eurendu va presinta Adunarii unu proiectu de lege pentru reformarea curtii de casatiune si ca atunci va da Adunarii tote deslucãrile, ca astu-felu dinsa, in deplin'a cunoscentia de cauza, se pote lua o otarire, care se dea deplina satisfacere justitiei. Adunarea a aprobatu. Eri acelu proiectu de lege a fostu presintatu Adunarii. Ea l'a primitu cu applause, si 76 de voturi contra 36, au otaritu c'aceta costiune se se desbata de urgentia si in termenul de optu zile se se termina lucrarea.

Cestiunea dar fiindu acum in desbaterea Adunarii, Mi-

nistru se sili a face pe Senatu se 'ntielega ca interpelarea n'ar pote face de catu se puna pe Camera in conflictu cu Senatulul, ca-cu acesta ar da adi unu votu prealabile in aceea-si costiune ce peste cate-va zile Adunarea are s'o otarisa dupa ce va cerceta tote actele.

Nu eu dar, dice Ministru, voi voi a fi partasiu la acestu conflictu si d'acea-a ceru ca interpelatorele s'accepte pãna ce Camera va otari si otarirea ei va veni in desbaterea Senatului.

Cine inse mai potea adi se face ca majoritatea betraniloru si intieptiloru Senatori se lase ca ratiunea se nvinga intieptia junetiei! Se puse indata desbaterea pe teramulu dreptului ce are ori-ce delegatu alu natiunii d'a interpela pe Ministrii, si se invoca articolulu Constitutiunii care obliga pe Ministrii a raspunde la interpelarele ce li s'ar face. In desiertu cum discoram, Ministru, pentru a opri pe betranii Senatori d'a nu s'ameci de furia junetiei, le demunstra ca ori cum ar procede, n'ar face de catu a provocã unu conflictu intre ambele Camere; ca nu potu, prin acestu modu de catu a prejudeca adi si 'n modu spontanu, cea-a ce Camera are se judece peste 5, 6 dile; in desiertu, spre a stinge foculu pasiunii, le repeti ca elu nu pote raspunde, ca-cu nu voiescu a lua raspunderea unui asemene conflictu, betranii otarira ca betranulu interpelatore membrulu fractiunii june si independinte, d. Ionescu, se vorbesca, se interpele si Ministru se raspunda.

Betranulu senatoriu d'in juna fractiune, dupa ce spusere ca nu apera pe membrii curtii de casatiune, atacã apoi pe ministru pentru proiectulu ce a presintatu Camerei pentru reformarea curtii de casatiune, dicundu c'acelu proiectu de lege este anti-constitutiunale. Astu-felu, indata d. Ionescu, dovedi catu de mare cuventu avu ministru candu a fostu disu ca nu se pote face interpelarea far'a se prejudeca costiunea ce se afla in desbaterea Camerei si prin urnare fara se nasca unu conflictu intre ambele corpuru.

Dupa d. Ionescu veni apoi d. Costa-Foru, care declara ca suntu in curtea de casatiune membri cari nu suntu la inaltimea loru si inca ca ei dau sentintie condusi de frica. Dup'aceta desvelu procesulu cu „turpis causa“, si conchise ca si d. Ionescu, ca ministru a violatu Constitutiunea dandu Camerei proiectulu de lege pe care ea l'a tramisu de urgentia in desbaterea sectioniloru; astu-felu d. Costa-Foru radica conflictulu intre Camera si Senatu, ataca pe membrii Curtii de Casatiune mai multu de catu ori cine, i declara incapabili, slabi, teritori pan' a da sentintie de frica, si le facu tote aceste, dicandu ca sustienu Justitia la inaltimea ce ea trebuie se ocupe. Dup'aceta d. Costa-Foru ataca Ministeriulu intregu, cu cea mai mare violentia s' in termenii cei mai anti-parlamentari: dise ca elu derama totu, distruge totu, grama-desce ruine peste ruine; ataca destulu de limpede majoritatea Camerei si votulu universale si sfirsi depuindu o propunere supscrisa de domnia-sa, de d-nii Brailoiu, Manu, Balsiu si alti doui seu trei senatori, prin care ceru ca Senatul desaprobandu conduct'a Ministeriului in privinț'a Curtiei de Casatiune si amesteculu seu ca unu atacu magistraturii, trece la ordinea dilei.

Dup'acestu clasicu discursu alu dlu-i Costa-Foru, a vorbitu episcopulu Scribanu si-a aretatu ca Ministru actualu nu numai n'a calcatu legile dar', prin proiectulu ce a presintatu Camerei s'a conformatu Constitutiunii, care cere ca tote puterile Statului se emane de la Natiune candu toti sciu ca actual'a Curte de Casatiune s'a compusu d'in „Camarila fostulu Domnitoriu.“

D. Ionu Bratianu lua apoi cuventulu; areta cum costiunea a fostu pusa afara d'in teramulu celu adevratu si cum preoponintii, si numai dinsi, au lovit, si forte puterice, si curtea de casatiune si justitia, si au perditu 5 ore, nu in favorea justitiei, ci a scandalului. Dup'aceta areta cum ministru Iustitiei, tocmai pentru ca voiescu ca justitia se fie in adeveru la inaltimea ei, a datu costiunea in judecat'a natiunii, a Camerelor; raspunde in trecutulu la acuzările nedefinite ce a fostu facutu d. Costa-Foru ministeriului, espuse care este program'a ministeriului, calea pe care merge si dise ca, pe catu timpu va avè increderea natiunii, a Camerelor si a Domnitorului, nu se va abate d'o singura linia macaru d'in calea ce-si are trasa, si sfarsi cerendu ca Senatul se se pronuncie. Or'a fiindu naintata, desbaterea s'a amanatu pentru siedinti'a de mane.

Mane Senatul intregu se va pronuncia, si apoi deputatii si natiunea citindu si procesele-verbali voru da verdictulu definitivu.

Adunarea Societatii „Transilvani'a“ (Vedi nr. tr.)

La adres'a catra d. pref. d'in Iasi, ca se se formuleze dupa regulam. societ. decisiunea consil. judetiauu, prin care se asemna 2 stip. de cate 2000 lei pentru 2 teneri, cari se studieze la Iasi, dlu prefectu mi a respunsu:

„Domnule Presiedinte!

Multiamirile ce bine-voiti a-mi adresa in numele societatiei ce presiedeti, le primescu cu o viua recunoscentia, inse nu pentru servitiulu meu, care esto atatu de ne iusemnatu in catu nu merita vr'o multiamire ore care, ci pentru ca ele mi vinu de la d-v., si de la amicii d-v., care facu onore numelui romanu. — Catu pentru modificarea ce onorabil'a societate cere a se face votulu consiliului judecianu locale, d-v., veti bine voi a sci ca suptu semnatulu, care de la inceputu cunoscea statutele acestei societati, a si pusu tota insistentia sa, inesa n'a potutu obtine acest'a, sub felurite cuvinte care ar fi prea lungu a le insira aicea, si atunci m'am multiamitu a primi aceste

stipendie in conditiunea in care s'au votatu, in câtu acum nu se mai pote aduce vre o modificare a acelu votu, si acést'a cu atâtu mai multu cu câtu sesiunea consiliului judecianu se găsese inchisa si dupa lege n'are a fi redeschisa de câtu la 15 octobrie 1868. — Nu remane dar alt'a de facutu, de câtu ca onor. societate sê primêscă aceste stipendie sub conditiunea sub care ele s'au datu, si indata ce budgetulu va fi aprobatu: sê bine-voiti a recomandă sub semnătului doui tineri in conditiunile cerute pentru a fi asiediati in scolele de aici, astu-felu credu că, de-si prin midiloce diferite, totusi scopulu societatei va fi implinitu."

Acestu răspunsu alu d-lui Prefectu de Iasi l'am supusu comitetului carele, vedindu că mesur'a luata la Iasi, de si nu e in totulu conforma, dar nu se pôte dice că ar fi contra scopulu societății, a decisu a se întielege in privirea celoru cuprinse in adres'a d-lui Prefectu.

De la d. Prefectu de Covurlui, am primitu urmatorea adresa :

„Domnule Presiedinte,

„Consiliulu judecianu de Galati, a inscriu in budgetulu sêu sum'a de optu mii lei, subventiune anuale societății „Transilvania“, pentru tineria la studie superioare a patru studenti romani, d'in Transilvania, Bucovina, Banatu, si Basarabia Conformu dorintiei si insarcinării ce am primitu de la onor. consiliu, am onore de a ve transmite o data cu acesta suma de patru mii lei cursulu fiscalu, partea de subventiune pre siese luni din anulu 1867, incependu de la 1 iuliu, de candu acést'a subventiune dupa votulu consiliului urmêza a curge. Alegerea locului unde trebeu a se trimite tinerii si a obiectelor de studie, remane la buna cumpenirea directiunei societății „Transilvania“ dupa nevoile nationale cele mai simțite. — Totu o data am onore a ve comunica, domnule presiedinte, că prin dispozițiunile onoratei societății Academice, câtra care subscrisulu s'a fostu adresatu mai antâiu in asta cestiune, s'au acordatu doue stipendie câte de dore mii lei pe anu la doui juni intrunindu tote conditiunile cerute, si anume : Nicolae Oncu si Octaviu Sorescu. Ve rogu daru, d-le presiedinte, se bine voiti a inserie pe acesti doui studenti între stipendistii societății „Transilvania“, si a regulă ca d'in sum'a de patru mii lei sê se răspunda partea cuvenita aceluor tineri."

La acést'a adresa ce porta dat'a novemb. 1867, am răspunsu dlui Prefectu in urmatorelu chipu :

„Domnule prefectu."

„Suptu scrisulu supuinđu Comitetulu societății, generos'a decisiune a consiliului judecianu de Galati, am primitu insarcinare ca, pre de o parte sê ve aduce cele mai viie multiamiri pentru acést'a fapta in adaveru romana, er' pe de alt'a, sê ve rogu se bine voiti a staru pe langa on. Consiliu judecianu, ca acést'a decisiune a sa sê binevoiesca a o formulă in urmatorii termeni: se acorda societății „Transilvania“ o subventiune anuale de optu mii lei, pentru ajutoriulu studentilor romani, conformu statutelor sale. Asemine formulare este neaperatu necesaria. Motivele s'au aretatu pe largu in apelulu nostru câtra amicii societății, publicatu prin diarie. — Incâtu pentru cei patru mii lei ce ati bine-voitu a ne tramite pentru cei doui tineri deja designati de societatea academica câtra care v'ati fostu adresatu mai antâiu, Comi-

tetulu societății a decisu in modu esceptionalu, ca acesti bani sê se trimita la destinatiunea lor, inse d-v. bine-voiti mai antâiu a serie delegatiunei academice că ati transpusu definitivu acést'a subventiune societății „Transilvania“. — Se întielege de sine dle prefectu că pentru viitoru, sum'a de optu mii lei, ca tote sumele ce intra la societate, seva capitalisă conformu statutelor care sunt recunoscute acum si de inaltîmea Sa domnitoriulu. Ve rogu, dle prefectu, sê bine voiti a ne onoră cu răspunsu despre mesurile ce onor. Consiliu va lua in urmare a aceste adrese a nostre."

Pana acum nu ne sosi inca răspunsulu de la onor. d. prefectu de Covurlui, primiramu chiaru asta-di de la onor. delegatiune Academica urmatorii adresa.

(Va urmă.)

Noutăți Straine.

FRANCIJA. Dupa impartesirile foielelor germane, Franca dorese intru adaveru seriosu unu resboiu; spre demonstrarea acestoru asertiuni se aduce de motivu, că Franca nu dă reserva ostasilorului nici acum, era o legiune d'in Algiru primă ordinatiune, sê fie gat'a, ca, indata ce se va insciintă, sê fie in stare a plecă la naia. Faimile aceste-a se aduce in legatura cu infiintarea aliantiei prusso-rusesci despre ce foia „Courier Russe“ vorbesce, ca despre una fapta implinita, adaugundu că poterile aceste-a facura atari propuneri in favorea Francei, incâtu nu aru merită ca acesta aliantia se fie reieptata d'in partea ei. — Foiele francese inca totu nu mai inceta cu respandirea failorului, cari de cari mai cornurate, asie d. e foia „Patrie“ in unu numeru mai prospetu dice despre miscările d'in Oriinte urm.: „Nici odata — nu au fostu atitiiarile mai mari in Bulgari'a si Bosni'a, decâtu acum. Conducatori purcedu cu mare precautiune si desteritate; romanii transporta pre insurgenti preste Dunare, inse deodata numai putieni. Totu ei transporta arme de totu felulu in provinciile turcesci, si guvernulu Romaniei favorizeza acestoru agitatiuni. Principele Cantacusinu a plecatu ca tramisu la Petropole a cere invoirea Rusiei pentru urmatorelu planu: Romanii aru voi a se dechiară libera in 14 maiu, ca in diu'a aniversarei de intrare in capitala Romaniei a Domnitoriulu Carolu. Si de voru raspunde Turcii la ast'a cu o invasiune, romanii se voru incercă a-i respinge, era de va intreveni si alta putere europeana, atunci Rusi'a, Serbi'a, Muntenegru si Greci'a si-voru incepe actiunea lor. Acést'a e planulu pentru care trateza in momentul de fatia principele Cantacusinu. Eu nu stau bunu despre a leverulu acestoru faime in cstensulu lor, inse totu-si este ce-va adaveru in ele, si in momentul de fatia tota pres'a franceza oficioasa incepundu de la „Patrie“ pana la „Pays“ s'a pusu in falanga a debacă in contra Rusiei si Romaniei. Si ca descuragiarea sê ajunga la culme, a sositu la guvernulu d'in Londra una nota nu prè placuta. Standley se tanguie in acesta nota asupr'a tineriei politice a Francei in cestiunea Oriintelui. Provoaca pre gover-

nulu de acum a se insoti cu Angli'a pentru aperarea Turciei.

Varietăți.

*(Opiniunea colonelului Marmont despre cetatea Uniador'a) Colonelulu francezu Marmont, principe de Ragusa, visitandu in anulu 1834 cetatea Uniador'a, fu rapitu de frumseti'a cetatei. Colonelulu si-dede opiniunea că cetatea Uniadorei e unulu d'între cele mai frumoase monuminte ale evului mediu, si că di'n punctu de vedere arhitecticu pote emulă cu ori si care cetate renunuta. La espusetiunea lunaria a muscului austriacu d'in Vien'a se afla dopinse mai multe părți ale cetății.

*(Universitate de drepturi in Clusiu.) Ungurii d'in Transilvania au facutu pasi mai de multe-ori ca Academia de drepturi d'in Clusiu sê se transforme in Universitate. Diurnalulu „H—k“ serie „că guvernulu Transilvaniei e provocatu ca câtu mai ingraba sê-si dce opiniunea in privinti'a acést'a ministeriulu de cultu si investimentu.“ Astufoleu o mana de unguri d'in Transilvania va capetă si Universitate, care, firesce se va sustienē si de pre spatele romanulu. Vodi cum se imultiescu folosele aduse de constituționalismulu ungurescu Romanii voru avē respalata pentru poterniculu loru concursa la tote greutățile statulu: că fiii loru inca voru potē invoti in limb'a unguresca legile cari le omora natiunalitatea, aretându-le cum tote poporele Ungariei in întielesulu celu mai lat (că-ei Ungurii au Ungaria de trei feluri, cum vrei, in întielesu mai strinsu, mai latu si de totu latu, atâtu de latu câtu si numai ide'a de o atare Ungaria ti-baga spaima'n oasa se coordineza frumosiulu sub numirea „magyar nemzet.“ Astu universit. unguresca in Pest'a, univers. unguresca in Clusiu academio unguresca in tote coltiurile pre unde este vre-una petioru de unguru, mane alalta pote Univers. unguresca in Zagrabia, cine mai scie, pote si in Praga si in Gratz, scoli comune etc., — apoi sê ne mai indoimu de bunavoint'a un guriloru, de sentiulu loru de fratiutate si egalitate?! Bine faca-si câte universități vreu, li observămu numai că imprumutulu dlui Lónyay abiē le va potē ajunge la tote, — apē majoritatea poporeloru Ungariei dora n'au mancatu cepi cioresi, sê platesca ca sê fie magiarisate.

*(Drumul de feru de la Suceava la Iasi, Galati si Bucuresci.) Cetimu in „Rom.“: Am sub ochi brosin'a unu domnu L. C. Manesis, care face comparatiune între concesia nea coruta de fratii Waring si între concesia concedata mi d'in partea guvernulu suptu claus'a aprobării Camerelorulu. In urm'a unoru deductiuni lungi si sciintifici, D. Manesis ajung la rezultatulu supridictorulu, că guvernulu va pagubi cu concesia mea sum'a enorma de 743,820,000 de franci. Nu suntu in stare — cu marginitele mele cunoscintie in materi — a urmari dezvoltările acestui domnu, ce suntu basat p'unu studiu de matematica inalta; dar in simplicitatea me naturala nu sciu sê facu mai bine, de câtu a raspunde că sum' gat'a a primi in loculu concesiunii mele, propositiunile fratiloru Waring c'unu scadiomentu de 10 la sutu. Ofenheim.

Proprietariu, redactoru respndictoriu si editoriu:

ALESANDRU ROMANU.

Comunicatiunea drumurilor de feru.

Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisior'a-Baziasiu.

De la Vien'a	pleca la 7 ore 45 min. dem.	si la 8 ore — min. ser'a.
„ Posionu	„ 10 „ 24 „ „	„ 10 „ 51 „ „
„ Neuhäusel	„ 1 „ 23 „ diu'a	„ 1 „ 54 „ nóptea
„ Pest'a	„ 5 „ 19 „ d. m.	„ 6 „ 31 „ doman.
„ Czegléd	„ 7 „ 54 „ „	„ 9 „ 14 „ „
„ Segedinu	„ 12 „ 12 „ nóptea	„ 2 „ 55 „ dup. m.
„ Temisior'a	„ 3 „ 55 „ dem.	„ 7 „ 47 „ „
„ Jasenov'a	„ 8 „ 4 „ „	„ *)
„ Beseric'a-Alba	„ 8 „ 40 „ „	„
Sosescu in Baziasiu	la 9 „ 10 „ „	„

*) De la Temisior'a la Baziasiu comunica numai odata.

Baziasiu-Temisior'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.

De la Baziasiu	pleca la 5 ore 55 min. d. a.
„ Beseric'a-Alba	„ 6 „ 27 „ „
„ Jasenov'a	„ 7 „ 6 „ „
„ Temisior'a	„ 10 „ 40 „ ser'a si la 7 ore 25 min. dem.
„ Segedinu	„ 2 „ 26 „ nóptea „ 12 „ 53 „ diu'a.
„ Czegléd	„ 6 „ 35 „ dem. „ 6 „ 21 „ d. a.
„ Pest'a	„ 9 „ 55 „ „ 9 „ 30 „ ser'a
„ Neuhäusel	„ 1 „ 52 „ diu'a „ 1 „ 8 „ nópt.
„ Posionu	„ 4 „ 48 „ d. a. „ 4 „ 12 „ dem.
Sosescu in Vien'a	la 6 „ 36 „ „ 6 „ — „ „

Jasenov'a-Oravit'a.

De la Jasenov'a	pleca la 8 ore 30 minute demaneti'a
„ Jam	„ 9 „ 12 „ „
„ Racasdia	„ 10 „ 12 „ „
Sosescu in Oravit'a	la 10 „ 57 „ „

Oravit'a-Jasenov'a.

De la Oravit'a	pleca la 4 ore — minute dupa mediadi.
„ Racasdia	„ 4 „ 45 „ „
„ Jam	„ 5 „ 38 „ „
Sosescu in Jasenov'a	la 6 „ — „ „

Vien'a-Oradea-Marc.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute sera.
„ Pest'a	„ 6 „ 35 „ deman.
„ Czegléd	„ 9 „ 27 „ „
„ Püspök-Ladány*)	„ 1 „ 58 „ dup. med.
Sosescu in Orade	la 4 „ 38 „ „

*) Cale laterale duze la Dobritinu, unde sosescu la 3 ore dupa mediadi.

Oradea-Marc-Vien'a.

De la Orade	pleca la 10 ore 6 minute demaneti'a
Sosescu in Püspök-Ladány*)	„ 12 „ 48 „ diu'a
„ Czegléd	„ 5 „ 41 „ ser'a
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „ „
„ Vien'a	„ 6 „ — „ demaneti'a.

*) Cale laterale vine de la Dobritinu.

Vien'a-Aradu.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.
„ Pest'a	„ 6 „ 25 „ deman.
„ Czegléd	„ 9 „ 47 „ „
„ Szolnocu	„ 11 „ 2 „ „
Sosescu in Aradu	la 5 „ — „ ser'a.

Aradu-Vien'a.

De la Aradu	pleca la 10 ore 15 minute demaneti'a
„ Szolnocu	„ 4 „ 22 „ dupa mediadi.
Sosescu in Czegléd	la 5 „ 33 „ „
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „ „
„ Vien'a	„ 6 „ — „ demaneti'a

Vien'a-Paris.

De la Vien'a	pleca 4 ore 30 minute ser'a.
„ Salzburg	„ 1 „ — nóptea.
„ Monacu	„ 5 „ 45 deman.
„ Stuttgart	„ 11 „ 45 „ „
„ Mühlacker	„ 12 „ 55 diu'a.
„ Carlsruhe	„ 2 „ 10 dupa méd.
„ Strassburg	„ 5 „ 25 „ „
Sosescu in Paris	la 5 „ — demaneti'a.

Paris-Vien'a.

De la Paris	pleca la 8 ore 35 minute ser'a.
„ Stassburg	„ 8 „ 57 „ dem.
„ Carlsruhe	„ 10 „ 40 „ „
„ Mühlacker	„ 12 „ — „ diu'a.
„ Stuttgart	„ 1 „ 20 „ dupa méd.
„ Monacu	„ 8 „ 30 „ ser'a.
„ Salzburg	„ 1 „ 30 „ nóptea.
Sosescu in Vien'a	la 9 „ 30 „ deman.

Comunicatiunea postelor.

De la Oradea-Marc la Clusiu, pleca in tote dilele la 6 ore 30 minute dupa mediadi, sosescu in Clusiu la 1 ora 30 minute dupa mediadi. Cale de 19 1/2 mile, tiene 18 ore 40 minute, costa 10 fl. 92 cr.
 Clusiu la Orade pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, sosescu in Orade la 6 ore 40 minute demaneti'a.
 „ Aradu la Sibii (prin Dev'a) pleca in tote dilele, la 7 ore ser'a, sosescu in Sibii la 2 ore 15 minute nóptea. Cale are 34 1/2 mile, tiene 31 ore 15 minute, costa 20 fl. 2 cr.
 „ Sibii la Aradu (prin Dev'a) pleca in tote dilele la 7 ore ser'a, sosescu in Aradu la 1 ora 45 min. nóptea.
 „ Temisior'a la Sibii pleca in tote dilele la 6 ore deman. sosescu in Sibii la 1 ora 30 min. dupa mediadi. Cale de 36 1/2 mile, tiene 31 ore 40 min., costa 20 fl. 44 cr.
 „ Sibii la Temisior'a pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, sosescu in Temisior'a la 7 ore 40 minute ser'a.
 „ Temisior'a la Orsiova pleca luni-a, marti-a, joi-a, si sambet'a la 6 ore demaneti'a, sosescu in Orsiova la 6 ore deman. Cale de 26 1/2 mile, tiene 24 ore, costa 14 fl. 98 cr.
 „ Orsiova la Temisior'a pleca d'ominec'a marti-a, mercuri-a si vineric-a la 6 ore ser'a, sosescu in Temisior'a la 6 ore ser'a in diu'a urmatória.

De la Temisior'a la Aradu pleca in tote dilele la 6 ore dem. sosescu in A. la 11 ore 45 minute d. Cale de 7 mile, tiene 5 ore 45 min., costa 3 fl. 8 cr.
 „ Aradu la Temisior'a pleca in tote dilele la 2 ore dupa mediadi, sosescu la 7 ore 45 minute ser'a.
 „ Sibii la Clusiu pleca in tote dilele, la 3 ore d. m. sosescu la 9 ore 20 min. deman. Cale de 21 1/2 mile, tiene 18 ore 20 min., costa 12 fl. 18 cr.
 „ Clusiu la Sibii pleca in tote dilele la 5 ore dupa méd. sosescu la 11 ore 50 min. diu'a.
 „ Sibii la Brasiova pleca in tote dilele la 5 ore dupa méd. sosescu la 7 ore 25 min. deman. Cale 18 1/2 mile, tiene 14 ore 25 min., costa 10 fl. 36 cr.
 „ Brasiova la Sibii pleca in tote dilele la 7 ore ser'a, sosescu la 9 deman.
 „ Sibii la Muresiu-Osiorheiu pleca luni-a, marti-a, vineric-a, si sambet'a la 7 ore ser'a, sosescu la 1 ora 5 min. d. m. Cale de 19 1/2 mile, tiene 18 ore 5 min. costa 10 fl. 78 cr.
 „ Muresiu-Osiorheiu la Sibii pleca luni-a, marti-a, mercuri-a si sambet'a la 8 ore deman. sosescu la 2 ore 35 min. nóptea.